

## Startside>Familierechtige forhold og arv>Forældreansvar, forældremyndighed og samværsret Forældreansvar, forældremyndighed og samværsret

Rumænien

### 1 Hvad indebærer begrebet "forældremyndighed" i praksis? Hvilke rettigheder og pligter har indehaveren af forældremyndigheden?

I den rumænske civillovbog (*Codul Civil*) bruges begrebet **forældreansvar**. **Forældreansvar omfatter** alle rettigheder og forpligtelser vedrørende barnet og dets formue. Rettigheder og pligter gælder for begge forældre på lige fod og udøves under hensyn til barnets tarv. Forældreansvaret udøves, indtil barnet har fuld rets- og handleevne.

Forældrenes rettigheder og pligter (i henhold til artikel 487-499 i civillovbogen og lov nr. 272/2004 (*Legea nr. 272/2004*) om beskyttelse og fremme af børns rettigheder) med hensyn til barnet omfatter:

ret og pligt til at skabe og bevare barnets identitet. Barnet skal registreres umiddelbart efter fødslen og har ret til et navn og statsborgerskab. Forældrene vælger barnets for- og efternavn

ret og pligt til at opfostre barnet. Forældrene har ret og pligt til at opfostre barnet, sikre dets sundhed samt fysiske, psykologiske og intellektuelle udvikling, skolegang og erhvervsuddannelse i overensstemmelse med deres egne holdninger, overbevisninger og barnets behov

ret og pligt til at passe på barnet

ret og pligt til at støtte barnet. Forældrene er solidarisk forpligtede til at sikre deres mindreårige barns underhold. Forældrene har pligt til at forsørge deres voksne barn, indtil det har afsluttet sin eventuelle uddannelse, dog højst til det er 26 år

ret til at træffe visse disciplinære foranstaltninger over for barnet. Visse foranstaltninger er forbudt, såsom fysisk afstraffelse, der skader barnets fysiske, mentale eller følelsesmæssige tilstand

ret til at anmode om få barnet tilbage fra en person, som uretmæssigt har det i sin varetægt

forældrenes ret til at blive genforenet med deres barn. Denne ret hænger sammen med barnets ret til ikke at blive adskilt fra sine forældre, medmindre ekstraordinære og midlertidige årsager gør sig gældende (f.eks. foranstaltninger til fjernelse af barnet)

forældrens ret til at have personlige relationer med sit barn. Retten til at have personlige relationer med barnet kan tage form af f.eks. besøg hos barnet i dets hjem, besøg hos barnet, mens det er i skole, og at barnet tilbringer ferie med begge forældre

ret til at bestemme, hvor barnet skal bo. Det mindreårige barn skal bo sammen med sine forældre. Hvis forældrene ikke bor sammen, skal de efter fælles overenskomst bestemme, hvor barnet skal bo. Hvis forældrene ikke kan nå til enighed, træffes beslutningen af værgemålsretten (*Instanța de tutelă*)

**ret til at give tilladelse til, at et mindreårigt barn, der er fyldt 16 år, forlover eller gifter sig, samt ret til at give samtykke til adoption af barnet**

**ret til at gøre indsigelse mod myndighedernes foranstaltninger over for barnet og til at fremsætte anmodninger og tage skridt i eget navn og på vegne af barnet.**

Forældrenes rettigheder og pligter (jf. artikel 500-502 i civillovbogen) med hensyn til barnets formue kan omfatte:

**forvaltning af barnets aktiver.** Forælderen har ingen rettigheder over barnets aktiver, og barnet har heller ingen rettigheder over forældrens aktiver ud over retten til arv og underhold. Forældre har ret og pligt til at forvalte deres mindreårige barns aktiver og til at repræsentere det i forbindelse med civile retshandler eller give samtykke til sådanne retshandler. Når det mindreårige barn er 14 år, udøver det sine rettigheder og pligter alene, men med forældrenes eller i påkommende fald værgemålsrettens samtykke

ret og pligt til at repræsentere den mindreårige i forbindelse med civile retshandler eller give sit samtykke til sådanne retshandler. Indtil det fyldte 14. år repræsenteres barnet af forældrene i forbindelse med civile retshandler, da det ikke har fuld rets- og handleevne. I alderen 14 til 18 år udøver barnet sine rettigheder og pligter selv; dog er forældrenes forudgående samtykke nødvendigt, da det har begrænset retsevne.

### 2 Hvem har normalt forældremyndigheden over et barn?

Forældrene har samme rettigheder og pligter (artikel 503, stk. 1, i civillovbogen), hvis de er gift. Efter en skilsmisse (artikel 397 i civillovbogen) påhviler rettigheder og pligter den forælder, hvis fader-/moderskab er fastslået, hvis barnet er født uden for ægteskab, og begge forældre, hvis de er samlevende (artikel 505, stk. 1, i civillovbogen).

Forældreansvaret udøves forskelligt af (separerede) forældre: hvis ægteskabet er opløst ved skilsmisse, og retten finder, at det er i barnets tarv, at forældreansvaret udøves af en af forældrene (artikel 398 i civillovbogen), hvis ægteskabet er opløst (artikel 305, stk. 2, i civillovbogen), eller hvis barnet er født uden for ægteskab, og forældrene ikke er samlevende (artikel 505, stk. 2, i civillovbogen).

Forældreansvaret udøves af en af forældrene i henhold til artikel 507 i civillovbogen, hvis den anden forælder er død, har fået frataget sine rettigheder som forælder, er omfattet af et tilhold osv.

Forældreansvaret udøves delvist af forældrene, hvis rettigheder og pligter påhviler tredjemand eller en plejehinstitution (artikel 399 i civillovbogen).

### 3 Kan der udpeges en anden person i stedet for forældrene, hvis disse ikke kan eller ikke ønsker at udøve forældremyndigheden over deres børn?

Forælderen til en mindreårig, der er fyldt 14 år, har kun rettigheder og pligter over for barnet, mens rettigheder og pligter vedrørende barnets aktiver påhviler dets værge eller en anden person.

Der beskikkes en værge, hvis begge forældre er døde, er ukendte, er frataget retten til at udøve forældreansvar, er genstand for et strafferetligt søgsmål om fratagelse af forældrerettigheder, er omfattet af et tilhold, er savnede eller erklæret døde, eller retten i tilfælde af ophævelse af en adoption bestemmer, at det er barnets tarv at få beskikket en værge.

Der beskikkes en værge, hvis ingen af forældrene tager sig af barnet, og de har fået frataget retten til at udøve deres forældreansvar.

Undtagelsesvis kan værgemålsretten beslutte at sætte barnet i pleje hos et andet familiemedlem eller en anden person (med dets samtykke) eller en plejehinstitution.

### 4 Hvordan reguleres spørgsmålet om forældremyndigheden, hvis forældrene bliver skilt, eller deres forhold opløses?

I princippet har begge forældre forældreansvaret efter en skilsmisse; kun i begrundede tilfælde og af hensyn til barnets tarv kan det pålægges én af forældrene. Den anden forælder har fortsat ret til at bevidne, hvordan barnet opfores og uddannes, samt til at give samtykke til adoption af barnet.

Undtagelsesvis kan værgemålsretten beslutte at sætte barnet i pleje hos et andet familiemedlem eller en anden person (med dets samtykke) eller en plejehinstitution. Disse udøver i så fald forældrenes rettigheder og pligter med hensyn til barnet (artikel 399 i civillovbogen).

Når et barn fødes uden for ægteskab, og begge forældre vedkender sig barnet, udøver de forældreansvaret i fællesskab og på lige fod, hvis de er samlevende. Hvis forældrene til et barn født uden for ægteskab ikke er samlevende, udøves forældreansvaret af én af forældrene.

Et ægtepar kan blive skilt efter gensidigt samtykke hos en notar, også hvis der er mindreårige børn, som er født i eller uden for ægteskabet eller er adopteret, eller hvis ægtefællerne er enige om alle aspekter vedrørende det efternavn, der skal bruges efter skilsmissen, om begge forældres udøvelse af forældreansvaret, etablering af et hjem for børnene efter skilsmissen, hvordan de personlige bånd mellem den forælder, der ikke bor med børnene, og børnene bevares, samt fastlæggelse af forældrenes bidrag til børnenes opfostring, skolegang og uddannelse. Hvis det fremgår af den sociale myndigheds rapport, at ægtefællernes aftale om fælles udøvelse af forældreansvaret eller om etablering af børnenes hjem er ikke i børnenes tarv, afviser notaren skilsmissebegæringen og råder ægtefællerne til at kontakte retten.

#### **5 Hvilke formaliteter skal overholdes, for at en aftale mellem forældrene om forældremyndighed bliver juridisk bindende?**

Forældrene kan indgå en aftale om udøvelsen af forældreansvaret eller foranstaltninger til beskyttelse af barnet med samtykke fra værgemålsretten, hvis det er i barnets tarv (artikel 506 i civillovbogen).

Parterne kan møde op på et hvilket som helst tidspunkt under sagen, også uden at være indkaldt, for at anmode om en kendelse, der lovliggør deres aftale. Denne samtykkedom er endelig og kan fuldbyrdes.

#### **6 Hvilke alternative konfliktløsningsmuligheder findes der, hvis forældrene ikke kan nå til enighed om en aftale om forældremyndigheden?**

Inden sagen kommer for retten, er der mulighed for mægling. Under sagen har retsmyndighederne pligt til at informere parterne om muligheden for mægling og fordelene ved det. Hvis mæglingen ikke resulterer i en aftale, træffer retten afgørelse om de omtvistede spørgsmål.

#### **7 Hvilke spørgsmål vedrørende barnet kan dommeren afgøre, hvis forældrene går til domstolene?**

Se svaret på spørgsmål 1.

#### **8 Hvis den ene af forældrene får tilkendt forældremyndigheden alene, betyder det så, at vedkommende kan træffe beslutninger om alle forhold omkring barnet uden først at rådføre sig med den anden part?**

Hvis retten beslutter, at forældreansvaret kun skal udøves af en af forældrene, er det kun denne forælder, der træffer beslutning om alle spørgsmål vedrørende barnet. Den anden forælder har fortsat ret til at bevidne, hvordan barnet opfores og uddannes, samt til at give samtykke til adoption af barnet.

#### **9 Hvad betyder det i praksis, hvis domstolen tillægger forældrene fælles forældremyndighed over et barn?**

Forældrene udøver forældreansvaret i fællesskab og på lige fod. Med hensyn til tredjemand i god tro antages det, hvis en af forældrene foretager en daglig, lovlig handling under udøvelsen af sine rettigheder og opfyldelsen af sine forpligtelser som forælder, at den pågældende også har den anden forælders samtykke hertil.

#### **10 Til hvilken domstol eller anden myndighed skal jeg indgive anmodning om forældremyndighed? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min anmodning?**

Anmodninger om beskyttelse af fysiske personer, der henhører under værgemåls- og familieretten (*distriktsdomstolen eller i givet fald den ret, der behandler sager om mindreårige og familier*) behandles og afgøres af retten med stedlig kompetence i det område, hvor den beskyttede person har sin bopæl eller opholdssted (artikel 94 i civillovbogen (*Codul de procedură Civilă*)).

Retten i det område, hvor sagsøger har sin bopæl, er kompetent med hensyn til begæringer vedrørende slægtskab, mens retten i det område, hvor sagsøger-kreditor er bosat, er kompetent med hensyn til begæringer vedrørende underhold (herunder børnetilskud fra staten).

De dokumenter, der skal vedlægges anmodningen om indkaldelse, er en kopi af det mindreårige barnets fødselsattest, kopi af id-kort, kopi af skilsmisedom, eventuel mæglingsaftale og alle andre dokumenter, der anses for relevante i sagen. Der skal ikke betales stempelafgift i forbindelse med indgivelse af begæringen.

#### **11 Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde? Findes der en hasteprocedure?**

Retten kan træffe midlertidige foranstaltninger ved retspræsidentens kendelse under hele skilsmisseproceduren (særlig procedure med kortere behandlingstid), når der skal træffes afgørelse om, hvor mindreårige børn skal bo, om børnebidrag, inddrivelse af statens børnetilskud samt anvendelsen af hjemmet (artikel 919 i civillovbogen).

#### **12 Kan jeg få retshjælp?**

Der kan søges om retshjælp i ekstraordinære tilfælde i henhold til bekendtgørelse nr. 51/2008 (*Ordonanța de Urgență nr. 51/2008*) om offentlig retshjælp i civile sager, der er godkendt ved lov nr. 193/2008 (*Legea nr. 193/2008*) som ændret.

Retshjælp kan bevilges separat eller samlet i form af bistand fra en advokat, ydelser fra en sagkyndig, oversætter, tolk eller notar, betaling af fogedhonorarer, eller kan tage form af fritagelser for, reduktioner eller udskydelser af betaling af retsafgifter.

En betingelse for at være berettiget til maksimal retshjælp er, at den pågældendes månedlige nettoindtægt pr. familiemedlem skal have været under 300 RON i de sidste to måneder forud for anmodningen. Hvis indkomsten er under 600 RON, dækker retshjælpen 50 %. Disse betingelser betyder dog ikke, at personer, hvis indtægter overstiger ovennævnte beløb, ikke har ret til retshjælp, hvis de kan godtgøre, at de ikke kan afholde sagsomkostningerne på grund af forskellen mellem levestandarden i det land, hvor den pågældende har sin bopæl eller sit sædvanlige opholdssted, og det land, hvor retssagen gennemføres.

#### **13 Kan en afgørelse om forældremyndighed appelleres?**

En dom i sager vedrørende forældreansvar (i tilknytning skilsmisse eller i en selvstændig sag) kan appelleres inden for en frist på 30 dage efter domsafsigelsen. Domme ved gensidigt samtykke, der bekræfter parternes aftale, kan kun gøres til genstand for en retlig prøvelse.

#### **14 I visse tilfælde kan det være nødvendigt at gå til en domstol eller en anden myndighed for at få en retsafgørelse om forældremyndighed fuldbyrdet. Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde?**

Hvis sagsøgte ikke frivilligt opfylder sine forpligtelser, skal sagsøger anmelde dette til fogeden. Fogeden vil kontakte den kompetente domstol for at få godkendt fuldbyrdelsen. Sagen afsluttes på et lukket møde, som parterne ikke indkaldes til.

Hvis anmodningen om fuldbyrdelse godkendes, sender fogeden en stævning og en indkaldelse til den forælder eller person, som den mindreårige bor hos, og meddeler førstnævnte, hvornår denne skal give møde sammen med den mindreårige, således at denne kan blive udleveret til sagsøger, eller den anden forælder får tilladelse til at udøve sin ret til at have personlige relationer med den mindreårige.

Hvis sagsøgte ikke opfylder sine forpligtelser, igangsætter fogeden en tvangsfuldbyrdelse i nærværelse af en repræsentant fra generaldirektoratet for social bistand og beskyttelse af børn og om nødvendigt under tilstedeværelse af en psykolog og politifolk. Ingen må tvinge den mindreårige eller til at lægge pres på ham/hende i forbindelse med fuldbyrdelsen.

Hvis sagsøgte ikke opfylder sine forpligtelser, er den af retten afsagte dom gældende indtil fuldbyrdelsen, og fogeden anmoder anklagemyndigheden om at indlede retsforfølgning.

Hvis den mindreårige afviser dette, sender den sociale myndighed den officielle rapport til repræsentanten for generaldirektoratet for social bistand og beskyttelse af børn, og den kompetente domstol bestemmer, at den mindreårige skal gennemgå et rådgivningsprogram, der afsluttes med en rapport fra en psykolog. Hvis den mindreårige afviser dette, efter at tvangsfuldbyrdelsen er genoptaget, kan sagsøger anmode retten om at pålægge en sanktion.

**15 Hvad skal jeg gøre for at få en afgørelse om forældremyndighed, der er truffet af en domstol i en anden medlemsstat, anerkendt og fuldbyrdet i denne medlemsstat?**

Med hensyn til anerkendelse af en afgørelse om forældreansvar finder bestemmelserne i forordning (EF) nr. 2201/2003 anvendelse. Begæringen stiles til retten ved sagsøgtes bopæl eller opholdssted i Rumænien. Anerkendelsen kan prøves ved den appeldomstolen med stedlig kompetence (*Curtea de Apel*) eller indbringes til domstolsprøvelse ved kassationsdomstolen (*Înalta Curte de Casație și Justiție*).

**16 Til hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg henvende mig for at gøre indsigelse mod en afgørelse om forældremyndighed, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i disse tilfælde?**

For at gøre indsigelse mod anerkendelsen af en afgørelse om forældreansvar kan den pågældende henvende sig til retten ved sagsøgtes bopæl eller opholdssted i Rumænien.

**17 Hvilken lovgivning finder anvendelse i en sag om forældremyndighed, hvor barnet eller parterne ikke bor i denne medlemsstat eller er af forskellig nationalitet?**

Artikel 2611 i civillovbogen bestemmer, at den lov, der finder anvendelse på sager om forældreansvar og beskyttelse af børn, fastlægges i henhold til konventionen om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, der blev vedtaget i Haag den 19. oktober 1996 og er ratificeret ved lov nr. 361/2007.

Sidste opdatering: 27/10/2016

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.